

04/07/2024 כ"ח סיוון

לכבוד

חה"כ מר מיכאל ביטון mbiton@knesset.gov.il
חה"כ מר אלון שוסטר aschuster@knesset.gov.il
חה"כ גב' מטי הרכבי צרפתי mattisarfatti@knesset.gov.il
חה"כ מר יצחק קרויזר ykroyzer@knesset.gov.il
חה"כ מר גלעד קריב gkariv@knesset.gov.il
חה"כ מר ששון גואטה hak_guetta@knesset.gov.il
השדולה לחיזוק החקלאות הישראלית

הנדון: טיפול בשרשרת אובדן המזון מהחקלאי ועד לצרכן

תנועת "ארצי" הנה תנועה ציונית שהוקמה בכדי לחזק את החקלאות, ערי השדה והמרחב הכפרי בישראל. התנועה הינה תנועה ציבורית שמטרתה פיתוח הפריפריה כמכלול, המבוסס על שגשוג החקלאות וערי שדה מתפתחות המשמשות עוגנים למרחב הכפרי כולו. (ראה אתר "ארצי" [/https://t-artzi.org](https://t-artzi.org))

אנו סבורים כי על ממשלת ישראל להתעשת ולהתחיל לקבל החלטות אמיצות בתחום החקלאות הישראלית באופן מידי. יש להתחיל מביטול "הרפורמה בחקלאות" לאלתר, הרפורמה הזו נולדה בחטא ועליה לעבור מן העולם משום שהיא יצרה נזק לחקלאים, ליצרנים ולצרכנים. בינתיים יש מקום ליוזמות והליכי חקיקה יצירתיים שיכולים לסייע לכולנו בתחומי יוקר וביטחון המזון.

על פי ממצאי דו"ח אובדן מזון והצלת מזון של לקט ישראל, ערך המזון האבוד בישראל לשנת 2022 עומד על סכום דמיוני של 23.1 מיליארד ₪.

שרשרת הערך של אובדן המזון מפרטת את מקטעי האובדן ומלמדת על אובדן מזון בכמויות אדירות. מקטעי האובדן: חקלאות 645 אלף טון, טיפול ואריזה 209 אלף טון, תעשייה 88 אלף טון, קמעונאות והפצה 463 אלף טון, צרכנות 1,220 אלף טון. **סה"כ עלות אובדן מזון חודשית למשפחה בישראל עומדת על סכום של 690 ₪ למשק בית, כ 8,280 ₪ בשנה.**

ראה בעניין זה דו"ח קישור לדו"ח הלאומי לאובדן והצלת מזון של לקט ישראל [/https://foodwastereport.leket.org/how-much-food-is-wasted-in-israel](https://foodwastereport.leket.org/how-much-food-is-wasted-in-israel)

במהלך הרפורמה הכושלת בחקלאות הצענו כי במקום לפגוע באופן לא מידתי ומיותר בחקלאים ועל מנת לחסוך את עליית המחירים שתפרוץ בעקבות כך לצרכן הישראלי, על הממשלה לפתוח בתוכנית לאומית להצלת מזון והפחתת אובדן מזון בכל מקטעי שרשרת אובדן המזון, מה שיהווה חלופה אפשרית להוזלת הסל החודשי של צרכנים.

אובדן מזון מהווה את אחד המרכיבים בבעיית יוקר המחיה. כך למשל במקטעי הקמעונאות, ההפצה והצרכנות בלבד מדובר על הפסד של 80% מערך האובדן המהווים סך של 18.6 מיליארד ₪ בשנה במשק הישראלי. מקטעים אלו כמו גם האחרים הנם ברי טיפול כל שכן בצריכה הביתית שם הבעיה נובעת משילוב של הרגלי צרכנות ותרבות שפע, יחד עם השפעת אופן אחסון המזון והשמירה על טריותו. בעניין זה יש מקום ל"קמפיין חינוכי" ממשלתי כדוגמת "ישראל מתייבשת".

בנוסף אנו ממליצים לקדם תכנית ממשלתית שתעסוק בכל מקטעי אובדן המזון ואשר תציב יעדים שנתיים להפחתת אובדן מזון והצלתו. מקטעי האובדן שווים מיליארדים למשק הישראלי ויש להפחיתם. בנוסף אנו מבקשים לקדם דיון בתיקון לחוק הגנת הצרכן (תיקון – צמצום בזבוז מזון שתוקפו עומד לפוג ברשתות הקמעונאות הגדולות). כיום, חלק מהקמעונאים הגדולים מחזירים את המוצרים שעומד לפוג תוקפם ליצרן ומזדכים על מחיריהם. כך נוצר מצב שאין לאותן רשתות אינטרס למכור מוצרים שתוקפם עומד לפוג. בפירות וירקות האובדן הוא גדול עוד יותר שכן תוצרת שאיבדה מעט מטריותה מוסרת מן המדפים לחלוטין ונזרקת לפח, על אף שהיא עדיין יכולה לשמש את הצרכנים למטרות של בישול, אפיה, ריבות וכן הלאה.

מטרתה של הצעת החוק לעודד את הקמעונאים הגדולים למכור את מוצרי המזון שתוקפם עומד לפוג, מבלי שיפגעו כלכלית ממכירתם ואף יגדילו את מחזור עסקיהם בכך שיכניסו לחנויות לקוחות נוספים, בד בבד עם הוזלת יוקר המחיה לצרכן הישראלי וצמצום משמעותי בבזבוז המזון בישראל. יש לשקול בחיוב את חיובם של הקמעונאים הגדולים, כהגדרתם בחוק קידום התחרות בענף המזון, התשע"ד–2014, להעמיד למכירה, בהנחה של 30% לפחות כל מוצר מזון שנותרה עוד לפחות עשירית מתקופת תוקפו, מיום ייצורו ועד שיפוג תוקפו. כך למשל, מוצר שאורך חייו 20 ימים, יימכר בהנחה לפחות יומיים לפני שיפוג תוקפו ומוצר שאורך חייו 100 ימים יימכר בהנחה לפחות 10 ימים לפני שיפוג תוקפו. מוצרי מזון כאמור יוצעו למכירה במתחם מיוחד בחנות שגודלו ומיקומו יקבעו בתקנות.

יכולת ההתמודדות עם בעיית אובדן המזון אפשרית וניתן לפעול באפקטיביות לצמצום הבעיה תוך הימנעות מפגיעה מיותרת בחקלאים. סיכומו של דבר, כמויות אדירות של תוצרת חקלאית ישראלית טרייה, אובדת בשעה שכמויות גדולות מיובאות מחו"ל, זה מצב לא הגיוני שניתן לפתור.

נשמח להיפגש עמכם על מנת להציג את הנושא ביתר פירוט לצורך קידומו.

בכבוד רב,

עו"ד גילי עוז בשם תנועת "ארצי"

